

ПРАТ "ВНЗ "МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ
ПЕРСОНАЛОМ"

Навчально-науковий інститут психології та соціальних наук

МАУП

Кафедра філософії та суспільних дисциплін

Затверджую:
Директор ІНІСН

Яна РАЄВСЬКА

"31" вересня 2026 р.

Схвалено на засіданні кафедри
Філософії та суспільних
дисциплін

Протокол № 1 від 31.08 2026 р.

Завідувач кафедри

Тамара НИЧ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ФІЛОСОФІЯ»

Спеціальності: загальноакадемічна дисципліна

Освітнього рівня: перший (бакалаврський) рівень

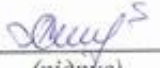
Освітньої програми: _____

Спеціалізація: _____

Київ МАУП 2026

Розробник силябусу навчальної дисципліни:

Тамара Володимирівна Нич - кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії та суспільних дисциплін

(підпис)

Викладач:

Тамара Володимирівна Нич - кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії та суспільних дисциплін

(підпис)

Силябус розглянуто на засіданні кафедри філософії та суспільних дисциплін
Протокол № 1 від «31» 08 2026р.

Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва навчальної дисципліни	Філософія
Шифр та назва спеціальності	
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	Обов'язкова
Кількість кредитів і годин	4 кредити / 120 год. Лекції: 24 год. Семінарські заняття: 16 год. Самостійна робота: 80 год.
Терміни вивчення дисципліни	I семестр
Вид підсумкового контролю	Екзамен

Загальна інформація про викладача. Контактна інформація.

П.І.Б. викладача	Нич Тамара Володимирівна
Науковий ступінь	кандидат філософських наук
Вчене звання	доцент
Посада	завідувач кафедри філософії та суспільних дисциплін
Дисципліни, які викладає НПП	Філософія; Логіка; Юридична логіка; Релігієзнавство; Культури та цивілізації світу
Напрями наукових досліджень	Історія філософії, логіка, філософія освіти, філософія права, соціальна філософія
Посилання на реєстри ідентифікаторів для науковців	ORCID: https://orcid.org/0000-0003-4990-3350 Google Scholar: https://scholar.google.com.ua/citations?user=If4-VM0AAAAJ Інші: https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57216928327 https://www.webofscience.com/wos/author/record/JVO-5135-2024
Контактна інформація викладача:	
Email (особистий чи кафедри – вказати на це)	nychtamara@gmail.com (особистий)
Контактний телефон	+38-067-113-53-39
Телефон кафедри	
Портфоліо викладача на сайті кафедри/Інституту/Академії	https://maup.com.ua/ua/pro-akademiyu/instituti/imvsn/kafedra-filosofii-ta-suspilnih-disciplin/nich.html

Анотація курсу. Курс «Філософія» передбачає, на основі знайомства з найвидатнішими філософськими концепціями і опануванням понятійно-категоріальним апаратом філософії, формування світогляду, створення у майбутнього спеціаліста соціальних ідеалів, визначення цілей і цінностей особистісного і суспільного розвитку.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є найбільш загальні закони розвитку людини, суспільства, культури, найбільш загальні засади буття. Основними проблемами філософії, які виходять із співвідношення «людина - світ», є проблеми онтології, теорії пізнання, філософської антропології, аксіології, етики тощо.

Мета курсу: надання знань з філософії як світоглядних основ життєдіяльності людини та професійної діяльності майбутнього фахівця, відповідно до Закону України «Про вищу освіту» та «Програми забезпечення якості освіти у ПрАТ «ВНЗ «Міжрегіональна академія управління персоналом».

Академічна доброчесність: У своїй діяльності з реалізації державної політики у сфері якості освіти дотримуватись зазначених в «Кодексі академічної доброчесності Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти» основних принципів та фундаментальних цінностей академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин.

Завдання навчальної дисципліни:

- ✓ ознайомити студентів з понятійно-категоріальним апаратом філософії та основними концепціями світової і вітчизняної філософської думки;
- ✓ сприяти гуманізації освіти через ознайомлення студентів із основами філософських знань;
- ✓ розвинути у студентів здатність до самостійного аналізу складних явищ суспільного життя;
- ✓ сформувати вміння та навички самостійного, творчого, критичного мислення;
- ✓ розвинути їх уміння пов'язувати вирішення загально-філософських проблем з вирішенням питань економічної, юридичної, управлінської теорії і практики, згідно підрозділу 3.3 «Програми забезпечення якості освіти у ПрАТ «ВНЗ «Міжрегіональна академія управління персоналом», який передбачає систематичне збагачення знань майбутніх фахівців.

Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни:

Курс «Філософія» вивчається в першому семестрі першого курсу і тісно пов'язаний із проблематикою інших дисциплін суспільного і гуманітарного блоку. В подальшому знання, які студенти отримають при вивченні даного курсу, допомагають опановувати і розширюють знання з таких дисциплін як «Соціально-політичні студії», «Релігієзнавство», «Етика і естетика» та ін.

Програмні компетентності

Інтегральна компетентність (ІК)	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання або практичні проблеми інженерії програмного забезпечення, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, із застосуванням теорій та методів інформаційних технологій.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 08. Здатність діяти на основі етичних міркувань. ЗК 10. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

	ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)	СК 09. Здатність оцінювати і враховувати економічні, соціальні, технологічні та екологічні чинники, що впливають на сферу професійної діяльності.
Програмні результати навчання (ПРН)	РН 26. Відтворювати моральні, культурні, наукові цінності, примножувати досягнення суспільства в соціально-економічній сфері, пропагувати ведення здорового способу життя.

Зміст навчальної дисципліни

№	Назва теми	Кількість годин			
		лекція	семінар	сам. роб.	Методи навчання
Змістовний модуль 1. Філософія. Специфіка філософського осмислення дійсності.					Методи навчання: словесні (навчальна лекція; бесіда; навчальна дискусія); пояснювально-ілюстративний; репродуктивний; метод проблемного викладу; частково-пошуковий; дослідницький; інтерактивні методи (аналіз ситуацій; дискусії, дебати, полеміки; діалог, синтез думок; мозковий штурм; відпрацювання навичок; опрацювання дискусійних питань); інноваційні методи навчання (компетентнісний; проектно-дослідницький); кейс-метод. Методи оцінювання: усний контроль (усне опитування, оцінювання участі у дискусіях, інших інтерактивних методах навчання); письмовий
Тема 1.	Предмет, сутність і функції філософії.	2	1	7	
Тема 2.	Структура філософських знань: онтологія, гносеологія, філософська антропологія	2	1	7	
Змістовний модуль 2. Історія становлення та розвитку філософських проблем.					
Тема 3.	Філософія стародавнього Сходу.	2		8	
Тема 4.	Філософія Античної Греції та Риму.	2	2	6	
Тема 5.	Філософія Середніх віків та доби Відродження.	2		8	
Тема 6.	Філософія Нового часу.	2	2	6	
Тема 7.	Німецька класична філософія.	2	2	7	
Тема 8.	Філософія другої половини XIX ст.	2	2	6	
Тема 9.	Сучасна західна філософія.	2	2	6	
Тема 10.	Традиції та особливості розвитку філософської думки в Україні.	2	2	6	
Модульна робота 1					
Змістовний модуль 3. Соціальна філософія: проблеми та основні концепції.					
Тема 11.	Суспільство як предмет філософського аналізу.	2	1	6	

Тема 12.	Філософське осмислення історії: основні концепції.	2	1	7	контроль (контрольні, самостійні роботи, реферати); тестовий контроль (тести закритої форми: тест-альтернатива, тест-відповідність); метод самоконтролю та самооцінки; оцінювання кейс-завдань.
Модульна робота 2					
Всього:		24	16	80	
Форма контролю: залік					

Технічне обладнання та/або програмне забезпечення. В освітньому процесі використовуються навчальні аудиторії, комп'ютерні лабораторії, конференц-зали, бібліотека. Вивчення окремих тем і виконання практичних завдань потребує доступу до інформації зі всесвітньої мережі Інтернет, який забезпечується безкоштовною мережею Wi-Fi.

Форми та методи контролю.

Контроль успішності здобувачів освіти поділяється на поточний і підсумковий.

Поточний контроль здійснюють під час проведення семінарських занять, метою якого є систематична перевірка розуміння та засвоєння теоретичного навчального матеріалу, умінь використовувати теоретичні знання під час виконання практичних завдань тощо. Можливості поточного контролю є надзвичайно широкими: мотивація навчання, стимулювання навчально-пізнавальної діяльності, диференційований підхід до навчання, індивідуалізація навчання тощо.

Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю:

- систематичність роботи на семінарських заняттях, активність під час обговорення питань;
- участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття;
- усна доповідь;
- доповнення, запитання до того, хто відповідає;
- письмові завдання (тестові, контрольні, модульні);
- самостійне опрацювання тем;
- самостійне виконання практичних завдань.

Методи поточного контролю: усний контроль (опитування, бесіда, доповідь, повідомлення тощо); письмовий контроль (контрольна робота, реферат, виклад матеріалу на задану тему в письмовій формі тощо); комбінований контроль; презентація самостійної роботи; спостереження як метод контролю; тестовий контроль; проблемні ситуації.

Система оцінювання та вимоги

Система оцінювання ґрунтується на принципах об'єктивності, прозорості, гнучкості та високої диференціації. Оцінювання результатів навчання здійснюється за модульно-рейтинговою системою із застосуванням 100-бальної шкали. Максимальна кількість балів, яку може накопичити здобувач за всі види навчальної роботи, становить 100.

Таблиця розподілу балів, які отримують здобувачі

Вид навчальної роботи	Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Змістовий модуль 3	Екзамен	Разом
Робота на практичних (семінарських) заняттях і самостійна робота	10	20	10		40
Модульна контрольна робота	-	10	10		20
				40	40
Разом	10	30	20	40	100

Розподіл балів. Розділ передбачає накопичення балів окремо за поточну діяльність (до 60 балів: 20 – модульні контрольні роботи, 40 – робота на заняттях і самостійна робота) та за екзамен (до 40 балів). Мінімальна сума балів, за якої дисципліна вважається зарахованою, становить 60.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи. Модульна контрольна робота виконується у письмовій (тестовій) формі. Оцінювання: «відмінно» (А) – правильно виконано понад 90 % завдань; «дуже добре» (В) – 82–89 %; «добре» (С) – 75–81 %; «задовільно» (D) – 68–74 %; «достатньо» (Е) – 60–67 %; «незадовільно» (FX) – менше 60 %. Відсутність роботи – 0 балів.

Зазначені оцінки переводяться в рейтингові бали таким чином: А – 10 балів; В – 9 балів; С – 8 балів; D – 6-7 балів; Е – 5 балів; FX – менше 5 балів.

Підсумковий контроль з навчальної дисципліни «Філософія» проводиться у формі екзамену. Студента допускають до екзамену за умови виконання ним усіх видів робіт.

Оцінювання додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності. До додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності відносять участь здобувачів у роботі наукових конференцій, наукових гуртків здобувачів і проблемних груп, підготовці публікацій, що відповідають змісту навчальної дисципліни, участь у Всеукраїнських олімпіадах і конкурсах та Міжнародних конкурсах тощо понад обсяги завдань, які встановлені відповідною програмою навчальної дисципліни.

Здобувачам освіти, які брали участь у науково-дослідній роботі та виконували певні види додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності, які відповідають змісту навчальної дисципліни, можуть присуджуватися заохочувальні (бонусні) бали за визначену освітню компоненту.

Заохочувальні бали не є нормативними і не входять до таблиці розподілу балів, які отримують здобувачі вищої освіти та основної шкали системи оцінювання.

Оцінка самостійної роботи

Загальна кількість балів, отриманих студентом за виконання самостійної роботи, є одним із складових академічної успішності з дисципліни. Самостійна робота з кожної теми, відповідно до програми курсу, оцінюється аналогічно до балів, які студент міг би отримати на семінарському занятті.

Для оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти впродовж семестру застосовується 100-бальна, національна та шкала ЄКТС оцінювання

Шкала підсумкового оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
68-74	D	задовільно	
60-67	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу

Політика щодо академічної доброчесності. Викладання дисципліни ґрунтується на засадах академічної доброчесності відповідно до Закону України «Про освіту» та нормативних документів Академії <https://maup.com.ua/ua/navchannya-u-maup/akademichna-dobrochesnist.html>. Усі роботи (рукописи, проєктні заявки, есе, презентації) мають бути оригінальними та авторськими, супроводжуватися коректними посиланнями на першоджерела. Порушеннями академічної доброчесності вважаються академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання. Особлива увага приділяється етиці наукових публікацій (авторство, конфлікт інтересів) та коректному цитуванню. За порушення передбачено академічну відповідальність згідно з нормативними документами Академії: повторне проходження оцінювання та / або повторне вивчення відповідного освітнього компонента.

Політика щодо відвідування та запізнень. Відвідування занять є обов'язковим. У разі пропуску здобувач самостійно опрацьовує матеріал і відпрацьовує пропущені заняття у визначений викладачем спосіб. Систематична активна робота на заняттях враховується під час підсумкового оцінювання.

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Завдання виконуються у встановлені терміни. Роботи, подані з порушенням дедлайну без поважних причин, можуть оцінюватися зі зниженням балів. Перескладання незадовільних результатів здійснюється у порядку, визначеному нормативними документами Академії.

Політика щодо оскарження. Здобувач має право на вмотивоване оскарження результатів оцінювання у порядку, визначеному нормативними документами Академії, звернувшись із відповідною заявою до директора інституту / декана факультету <https://maup.com.ua/assets/files/yakist/studcentr/polozhennya-pro-sistemu-ocinyuvannya-rezultativ-navchannya-zdobuvachiv-vishhoi-osviti.pdf>.

Політика використання цифрових інструментів та інструментів штучного інтелекту. Використання цифрових інструментів і генеративного штучного інтелекту допускається як допоміжний засіб пошуку й опрацювання інформації, редагування та оформлення текстів і заявок за умови прозорого декларування такого використання, критичної перевірки результатів і збереження авторства та відповідальності здобувача за поданий матеріал https://drive.google.com/file/d/1r74_4CHxDx1bpAvw8X4AvaqLSGWbyaYd/view.

Рекомендовані джерела інформації

Основна (базова) література:

1. Баумейстер А. Вступ до філософських студій. К., 2017.
2. Бичко І. В., Бойченко І. В., Бойченко М. І., Бузький М. П., Табачковський В. Г. Філософія : Підручник для студентів вищих закладів освіти. – К. : Либідь, 2001. – 408 с.
3. Горський В.С., Кислюк К.В. Історія української філософії: Підручник – К.: Либідь, 2004. – 488 с.
4. Губерський Л. В., Приятельчук А. О., Бойченко І. В. (ред.) Філософія: хрестоматія (від витоків до сьогодення). – К. : Знання, 2012. – 622 с.
5. Історія філософії. Проблема людини та її меж. Вступ до філософської антропології як метаантропології : навч. посіб. зі слов. / Н. Хамітов, Л. Гармаш, С. Крилова ; під ред. д-ра філос. наук, проф. Н. Хамітова; НАН України, Ін-т філософії ім. Г. С. Сковороди, Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. – 4-те вид. – Київ: КНТ, 2016. – 393 с.
6. Історія української філософії: Підручник. – К.: Академвидав, 2008. – 624 с.
7. Основи філософії: навч. посіб. / Л. О. Сандюк, С. П. Симоненко, О. В. Сулим, М. Ф. Шмиголь, Н. В. Щубелка, Ю. С. Юшкевич; [за ред. М. Ф. Шмиголя]. – К.: Центр учбової літератури, 2017. – 412 с
8. Причепій Є. М., Черній А. М., Чекаль Л. А. Філософія. – К.: Академвидав, 2007. – 592 с.
9. Perry J., Bratman M., Fischer J. M. Introduction to Philosophy: Classical and Contemporary Readings. – N.Y. : Oxford University Press, 2012. – 896 p.

Додаткова література:

1. Аристотель. Метафізика. Пер. з давньогр. О. Панича. – Київ: Темпора, 2022. – 848 с.
2. Белл Д. Настання постіндустріального суспільства. Філософія: хрестоматія (від витоків до сьогодення): навч. посіб. За ред. Л. Губерського. – Київ: Знання, 2009. С. 419–431.
3. Гантінгтон С. Зіткнення цивілізацій. Філософія: хрестоматія (від витоків до сьогодення): навч. посіб. За ред. Л. Губерського. – Київ: Знання, 2009. С. 432–443.
4. Гегель Г.В.Ф. Феноменологія духу. Пер. з нім. П. Таращук. Харків: Фоліо. 2019. 480 с. (Серія «Бібліотека класичної світової наукової думки»).
5. Декарт Р. Метафізичні твори. Пер. з лат. і фр. В. Андрушко, А. Баумейстер, С. Гатальська, О. Хома. - Харків: Фоліо. 2020. 219 с. (Серія «Бібліотека класичної світової наукової думки»).
6. Камю А. Міф про Сізіфа. Бунтівна людина. Пер. з фр. О. Жупанський. Харків: Фоліо. 2022. 448 с. (Серія «Зарубіжні авторські зібрання»).
7. Конфуцій. Бесіди та судження. Пер. Т. Рожко. Київ: Арій. 2022. 176 с.
8. Макіавеллі Н. Державотворець. Пер. з іт. В. Балог. Київ: Арій. 2015. 223 с. (Серія «Антологія мудрості»).
9. Ніцше Ф. Так мовив Заратустра. Книжка для всіх і ні для кого. Пер. з нім. А.Савченко. Харків: Фоліо. 2019. 256 с. (Серія «Зарубіжні авторські зібрання»).
10. Платон. Держава. Пер. з давньогрецької Д. Коваль. Львів: Апіорі, 2021. 464 с.
11. Сковорода Григорій. Повна академічна збірка творів. / За ред. проф. Леоніда Ушкалова. – Харків-Едмонтон-Торонто: Майдан; Видавництво Канадського Інституту Українських Студій, 2011. – 1399 с.
12. Фрейд З. Я та Воно. Філософія: хрестоматія (від витоків до сьогодення): навч. посіб. За ред. Л. Губерського. – Київ: Знання. 2009. С. 293–302.
13. Фромм Е. Мати або бути? Пер. з англ. Г.В. Яновська. – Харків: Книжковий клуб «Клуб сімейного дозвілля». 2020. 304 с.

14. Фукуяма Ф. Ідентичність. Потреба в гідності й політика скривдженості. Пер. з англ. Т. Сахно. – Київ: Наш Формат. 2020.

15. Шпенглер О. Присмерк Європи. Нариси морфології світової історії. Філософія: хрестоматія (від витоків до сьогодення): навч. посіб. За ред. Л. Губерського. – Київ: Знання. 2009. С. 587–596.

Інформаційні ресурси:

1. Філософія : підручник / О. Г. Данильян, О. П. Дзьобань. – Х. : Право, 2013. – 432 с.
https://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/POSIBNIKI_2019/Filosofia_2013_uchebnik.pdf
2. Філософія [електронний ресурс]: навчальний посібник / Ю.М. Вільчинський та ін. – Київ: КНЕУ, 2019. – 368 с.
https://kneu.edu.ua/get_file/9143.pdf
3. Киричок О.Б. Філософія: підручник для студентів вищих навчальних закладів. - Полтава, 2010. https://databasefed.ucoz.ua/Kurs1/kaf_philosophidruchkirychok.pdf